

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. D.**, bytom R., proti žalovanej **M. D.**, bytom J., zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Bánošom, so sídlom Parková 1287/4, 986 01 Fiľakovo, **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 9 C 100/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 7.11.2012, sp. zn. 15 Co/84/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa žalobou o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 11.6.2008 domáhal v zmysle § 149 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu, že uzavretá dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov medzi ním a žalovanou je neplatná, nakoľko sa týka iba časti bezpodielového spoluvlastníctva. Podľa názoru žalobcu ostávajúca časť bezpodielového spoluvlastníctva doposiaľ vyporiadaná nebola, a preto nie je možné prihliadať na čiastočnú dohodu o vyporiadaní a je potrebné ju považovať za absolútne neplatnú. V žalobe navrhol prikázať žalobcovi pozemok C. X. so stavbou – radová garáž a osobné motorové vozidlo A.A. a A. a žalovanej pozemok C. 1795 so stavbou – rodinný dom s hnutelným vybavením a zariadením; všetky hnutelné veci, ako tovar, zásoby, prevádzkové zariadenie ako aj všetky ostatné predmety tvoriace drobný investičný majetok a hmotný investičný majetok v účtovníctve; osobné motorové vozidlo A.A. a osobné motorové vozidlo M.. Žalobca zároveň navrhol zaviazať žalovanú zaplatiť zostatok úverov, ktoré boli poskytnuté manželom z P. a zaplatiť mu sumu 2.000.000,- Sk (66.361,81 €) na úplné finančné

vyrovnanie. Žalobkyňa vo vyjadrení k žalobe súhlasila, že predmetom dohody o vyporiadaní zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov musí byť všetok majetok, patriaci ku dňu zániku do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Nesúhlasila však s tým, že predmetom dohody medzi manželmi všetok majetok nebol. Podľa jej tvrdení sa zo zániku združenia so žalobcom vyporiadala a zaplatila mu sumu 760.403,60 Sk, čo malo predstavovať ½ aktív združenia. Omylom vraj bola žalobcovi zaplatená celá hodnota majetku združenia, takže mal podľa žalovanej prevziať od žalovanej okrem prináležiacej sumy zo združenia ešte navyše 380.201,80 Sk.

Okresný súd Lučenec rozsudkom sp. zn. 9 C 100/2008 z 21.8.2009 žalobu žalobcu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania zamietol z dôvodu, že k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva došlo dohodou podľa § 149 ods. 3 OZ a žalobca nebol aktívne legitimovaný na podanie žaloby o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 12 Co 381/2009 z 13.1.2010 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov nemôže byť platná v zmysle § 149 ods. 1 a 2 Obč. zák. s poukazom na ust. § 34 až § 50 Obč. zák., pretože v nej nie je nad akúkoľvek pochybnosť uvedený rozsah. Podľa odvolacieho súdu dohoda neobsahuje vyporiadanie ohľadom ďalšej nehnuteľnosti patriacej do majetku, a to garáže, a táto otázka ostala medzi účastníkmi spornou. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vzhľadom k tomu, že je možné konštatovať, že by sa účastníci o zvyšku majetku, ktorý písomná dohoda neobsahuje, dohodli o celom rozsahu ústne alebo konkludentne, bolo nutné vyporiadať ich majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a za tým účelom vykonať dokazovanie, vyhodnotiť ho a zaujať skutkové a právne závery podľa zásad vyjadrených v ust. § 150 Občianskeho zákonníka.

Okresný súd Lučenec rozsudkom sp. zn. 9 C 100/2008 zo 7.3.2012 prisúdil do výlučného vlastníctva žalobcu nehnuteľnosť na LV č. X. – radovú garáž a osobné motorové vozidlo A.A. a do výlučného vlastníctva žalovanej prisúdil rodinný dom, motorové vozidlo A., motorové vozidlo M., nábytok v rodinnom dome + vybavenie, nábytok nadobudnutý zo zmluvy o združení ku dňu 4.10.2007 a žalovanú zaviazal zaplatiť P. medziúver vrátane úrokov až do úplného vyrovnania a rovnako ju zaviazal zaplatiť žalobcovi 53.641,- € na úplné vyrovnanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí

konštatoval, že k dohode o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov platne nedošlo a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je platné len vtedy, ak sa týka všetkých vecí patriacich do tohto majetkového spoločenstva. Vzhľadom k tomu, že k dohode došlo po zániku majetkového spoločenstva, takáto dohoda uzavretá nebola. Súd prvého stupňa prisúdil žalobcovi do výlučného vlastníctva nehnuteľnosť – garáž vo všeobecnej cene 3.921,41 € a mot. vozidlo vo všeobecnej cene 2.500,- €, a tak žalobca nadobudol majetok vo finančnom vyjadrení 6.421,41 €. Žalobca by podľa súdu prvého stupňa mal mať majetok vo výške 60.062,19 €, takže na úplné vyrovnanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov zaviazal žalobkyňu vyplatiť žalobcovi sumu vo výške 53.640,78 €.

Voči rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie žalovaná z dôvodu nesprávneho skutkového zistenia a nesprávneho rozhodnutia. Odvolanie podal aj žalobca v časti o zaplatenie sumy na vyrovnanie a proti rozhodnutiu o náhrade trov konania.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) na základe odvolania podaného účastníkmi konania rozsudkom zo dňa 7.11.2012 sp. zn. 15 Co/84/2012 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny a pokiaľ ide o sumu na vyrovnanie, z dôvodu pochybenia vo výpočte, zmenil podľa ust. § 220 O.s.p. napadnutý rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 7.3.2012 sp. zn. 9 C/100/2008. Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ ide o zistené skutkové závery ako aj právne posúdenie. Odvolací súd konštatoval, že pri revízii daného rozhodnutia zistil počtárske a predovšetkým aj písacie chyby, ktoré viedli k uvedeniu nesprávnej výšky, ktorú má žalovaná vyplatiť žalobcovi, keďže došlo k matematickému pochybeniu. Odvolací súd tak vo svojej podstate rozsudok okresného súdu potvrdil v celom rozsahu s tým, že odstránil písomné pochybenia v identifikácii pozemku, na ktorom je postavená garáž, ako aj jednotlivých chybných súm. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti o povinnosti žalovanej vyplatiť sumu žalobcovi, pričom vo svojej podstate ide o potvrdzujúce rozhodnutie aj v tejto časti. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že pokiaľ rozhodoval súd prvého stupňa o trovách konania, jeho rozhodnutie je správne, avšak odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva nemožno dospieť k záveru, z ktorého by bolo možné vyvodiť, kto mal v konaní aký úspech. Nemožno vyjadriť jednoznačný úspešný úspech toho

ktorého účastníka vo veci. Preto je spravodlivé, aby každý z účastníkov si hradil náklady zo svojho.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/, lebo konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., preto, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Namietajú, že súd prvého stupňa a odvolací súd svojimi rozsudkami porušili zákon, nakoľko dohoda o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva bola a je platná a súde o vypořádání nemali rozhodovať, ale mali žalobu zamietnuť, pretože žalobca nikdy súdnym návrhom nenapadol absolútnu neplatnosť dohody o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaná v dovolaní navrhuje rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť k ďalšiemu konaniu a zároveň žiada rozhodnúť o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu žiada dovolanie zamietnuť, nakoľko nie sú na jeho podanie dané dovolacie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas žalovaná zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 druhá veta O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.) alebo potvrdzujúci rozsudok, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Bez ohľadu na to, či odvolací súd rozhodol rozsudkom alebo uznesením, § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti jeho rozhodnutiu vtedy, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatky v právomoci súdu, v spôsobilosti byť účastníkom konania, v riadnom zastúpení procesne nespôsobilého účastníka, zákonom predpísaného spôsobu začatia konania, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Dovolanie žalovanej smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu ako celku, t.j. proti výrokom, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 53.559,90 € v lehote do 60 dní od právoplatnosti rozsudku na úplné vyrovnanie zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov a potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v zostávajúcej časti.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Prípustnosť dovolania proti takémuto zmeňujúcemu rozsudku je založená na rozdielnosti rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa. O rozdielne rozsudky ide vtedy, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci posúdili oba súdy rozdielne, v dôsledku čoho odlišne určili alebo deklarovali práva a povinnosti účastníkov. Odlišnosťou sa pritom nemá na mysli rozdielne právne posúdenie veci, pokiaľ nemalo vplyv na obsah práv a povinností účastníkov, ale záver súdu odlišne konštitujúci alebo deklarujúci práva a povinnosti v právnom vzťahu účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, nie je významné formálne hľadisko (ako odvolací súd formálne rozhodol alebo ako formálne svoj výrok označil), ale obsahové hľadisko (vzájomný vzťah rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku súdu prvého stupňa v tom zmysle, či práva a povinnosti účastníkov v danom právnom vzťahu posúdili odlišne). Významné nie je ani to, či výroky rozsudkov súdov oboch stupňov sú alebo nie sú odlišne naformulované – aj v tomto zmysle je rozhodujúce obsahové hľadisko. Pokiaľ odvolací súd posúdil práva a povinnosti účastníkov daného právneho vzťahu rovnako (zhodne), nejde o zmeňujúci rozsudok, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Odvolací súd teda vo svojej zmeňujúcej časti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, keď posúdil práva a povinnosti účastníkov tohto právneho vzťahu rovnako ako súd prvého stupňa, navyše aj z rovnakého právneho dôvodu, zmenil len sumu, ktorú je žalovaná povinná

zaplatiť žalobcovi na úplné vyrovnanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu pochybenia vo výpočte a písaní. Preto nejde v tejto časti o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok.

Pre uvedenú časť dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., lebo dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu (ktorý v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor), dovolanie síce smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého však odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, i keď ide o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku tohto však nedošlo k vysloveniu neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 4 a 3 O.s.p. So zreteľom na to by dovolanie v tejto časti bolo prípustné, len ak by napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom závažnou procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p.

Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné.

So zreteľom na obsah dovolania žalovanej, ktorá uviedla, že v konaní došlo k inej vade, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je nutné v danom prípade zdôrazniť, že ak je dovolanie neprípustné podľa § 238 O.s.p., odvolací súd sa nemôže zaoberať vadami vychádzajúcimi z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. V zmysle ust. § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo o sebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávnych (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého stupňa a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Zároveň je potrebné osobitne uviesť, že § 237 O.s.p. spája prípustnosť dovolania výlučne len so závažnými procesnými vadami, a s výhradne tými, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť. Iné procesné vady (procesné vady inej povahy, než sú vady taxatívne

vymedzené v § 237 O.s.p.) a tiež iné nesprávnosti než sú vady postupu súdu v konaní (napríklad nesprávnosti, ku ktorým došlo v rámci právneho posudzovania veci), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (R 43/2003).

Vzhľadom na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal predovšetkým otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p.

Dovolateľka existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 písm. a/ až a g/ O.s.p. netvrdila a vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako vyplýva z vyššie uvedeného, nezistil v predmetnej veci prípustnosť dovolania podľa ust. § 238 O.s.p. ani podľa ust. § 237 O.s.p., preto dovolanie žalovanej podľa ust. § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol, keďže dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Riadiac sa pritom právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo tento nepodal návrh na ich náhradu (§ 151 ods. 1, 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2014

JUDr. Ľubor Šebo, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Vanda Šimová